

Ferits per la vida

ANNA TOMÀS

NARRATIVA

Anna Gavalda, *Junts i prou*. Traducció de Xavier Garcia Muniesa i Xavier Solé. EDICIONS 62. Barcelona, 2004.

París, a peu de la torre Eiffel. Quatre personatges ferits per la vida, quatre éssers adolorits amb problemes per desempallegar-se de la seva solitud. Camille Fauque, 26 anys. Dibuixa com els àngels, però fa mesos que no gosa sostenir un llapis i passa el temps dormint de dia i netejant oficines de nit. Fràgil i inabastable, pràcticament no menja perquè les pedres han ocupat tot l'espai que té al ventre. Viu, sobreviu per ser exactes, fins que els braços esquifits de Philibert Marquet de la Durbelliere donen una empenta a les seves espatlles abatudes des que era una nena. Anacrònic i maldestre, Philibert és un Chouan dels temps moderns, un exquisit cavaller que ven postals en un museu i guarda provisionalment un immens apartament familiar. El seu company de pis és Franck Lestafier. Aprenent de xef, malparlat i seductor, un cop per setmana viatja fins a Tours per visitar la seva àvia. A Paulette Lestafier no li queda res de bo. Un marit mort, una filla que és una fresca i un jardí del qual ja no pot tenir cura perquè les cames li flaquesquen i sempre acaba a terra amb el cos ple de blaus. L'efecte dòmino al revés. Philibert, Camille, Franck i Paulette s'impulsen per enderrocar els blocs de granit que, fins fa poc, no tan sols els impediaven avançar, sinó que els forçaven a retrocedir. Cada passa que fan, cada pagina a devorar, és una lliçó de vida. Algoritmes que, un cop resolts, desxifren l'essencial de l'existència humana: l'amor.

Anna Gavalda és l'anti-Amélie Notomb, la histriònica narradora belga. Nascuda a Boulogne-Billancourt el 1970, sedueix el gran públic sense necessitat de crear-se un personatge i les seves històries desprenen sinceritat per

totes bandes. Va començar com a professora de francès, al mateix temps que presentava els seus relats a concursos de literatura i enviava els seus manuscrits a tot arreu. Però en el panorama literari no era temps d'històries estrafolàries, però sempre entranyables, de l'estil de *Jules et Jim* i *Amélie Poulain*, les pel·lícules de Truffaut i Jeunete. Gavalda acumula respostes negatives fins que, un bon dia, una petita editorial, Le Dilettante, decideix editar-li el recull *M'agradaria que algú m'esperés en algun lloc*, una dotzena de petites històries, dolces, límpides i àcides per la certesa que alberguen. Ignorat per la premsa, és el gran públic qui el descobreix. El boca orella s'encarrega de la promoció del llibre, que arriba a vendre a França més de 500.000 exemplars. Després vindrien l'aclamat *L'estimava i 35 kilos d'esperança*. Ara, amb la seva quarta novel·la, Gavalda es revela com una de les grans escriptores de la seva generació. *Junts i prou* és un bàlsam per al cor, una faula de 411 pàgines que, finalment, resulten ser poques.

La felicitat és possible i el primer requisit perquè ens sigui lliurada és acceptar-la. Ara bé, sovint cal deixar pors endarrere, superar traumes. Tal com feia Paul Auster amb Marco Stanley Fogg a *El palau de la lluna*, Gavalda teixeix una obra d'aprenentatge, però en lloc d'una travessia individual, mou els fils dels quatre protagonistes a la vegada. Aprovats els exàmens de la convivència i l'empatia, arriben matèries més perilloses. Tal com succeïa a Fogg, per qui era impossible no enamorar-se de Kitty, Camille acaba sent-ho tot per a Franck. Ell li prepara delicioses viandes per fer-li recuperar la gana, ella li parla

LA NARRADORA FRANCESA ANNA GAVALDA

CRISTINA CALDERER

de pintors i òperes. Junts escolten Marvin Gaye i es regalen tendresa. Però tornar a pintar és un risc minúscul en comparació amb estimar. Camille està acostumada a esmunyir-se amb elegància, però el seu propi cor, inconscientment, tractarà de tancar-li les portes a la fugida.

Amb aquest tipus de trama, que destil·la fe i felicitat per tots els porus, podríem caure en l'error de considerar el llibre una novel·leta per passar una estona agradable. Tot al contrari, el secret de Gavalda resideix en la capacitat d'explicar una història simple treballant en plans molt diversos, fent sorgir

de cada història una nova història: Paulette, que odia les residències i acaba instal·lada a l'apartament parisenc; Mamadou, la col·lega de Camille a l'empresa de neteja, que prové d'una família amb un arbre genealògic impossible de fer encabir en un foli; Philibert, que esporga la història de França com d'altres fullegen revistes de motor i que acaba endinsant-se en el món del teatre; i una multitud de personatges que només es deixen entreveure però que estan perfectament caracteritzats. L'autora parla de persones, però sobretot les fa parlar, amb un freqüent ús del diàleg i demostrant posseir un domini de la llengua sorprenent. El mot precís per a cada emoció, per a cada escenari, i sense abandonar mai l'accessibilitat. Vocabulari absolutament contemporani i molt variat, que, juntament amb un ritme que no decau en cap moment, fa que el lector s'emocioni i rigui al mateix temps que els protagonistes.

Anna Gavalda narra i enalteix la fragilitat humana. Els seus quatre herois quotidians es barallen, es consolen, s'estimen i aprenen a tirar endavant junts. "Per primera vegada i tots sense excepció, tenien la impressió de tenir una família de debò. Millor fins i tot que una de debò, una d'escollida, volguda, una per la qual havien lluitat i que a canvi no els demanava res més que ser feliços junts. O ni tan sols feliços, ja no eren tan exigents. Estar junts i prou. I això sol ja era tot un èxit inesperat". Ni dramatisme ni carrincloneria, només mots i circumstàncies que van a l'essencial, que ens arriben amb una esperança gens utòpica. Il·lusió, certesa i sensibilitat en parts iguals i *voilà*, el pas-tís de la felicitat està llest per encetar.

POESIA

Juan Antonio González Fuentes, *Atlas de perplejidad. Prosa poética reunida 1989, 1995*. ICÀRIA. Barcelona, 2004.

El llenguatge és una pell –diu Roland Barthes–; jo frego el meu llenguatge contra l'altre". La poesia, com a manifestació de llenguatge, ens acosta a l'amor que el poeta és capaç de transmetre. Amor i certa bellesa, com aquest poemari de Juan Antonio González Fuentes (Santander, 1964) que neix de la voluntat de presentar tancada la primera part de la seva escriptura poètica, i recull els seus poemes en prosa escrits entre el 1989 i el 1995. Quatre cicles d'escriptura i de reelaboració de la mateixa, quatre cicles que apunten a un mateix to que porta a la reflexió, a l'apunt impressionista. Perquè els seus textos no són exactament poemes, són intuïcions, certeses, remembrances, filades amb molta cura, i aquesta és la peculiaritat d'aques-

La pell del llenguatge

CONCHA GARCÍA

ta prosa poètica. Com diu el mateix autor, *Atlas de perplejidad* és el mapa en què van quedar reflectides les fites de perplexitat que la vida, en la seva joventut, va fer que li sortís al pas. Per aquest motiu el poemari no té una estructura estricta sinó que el fa de retalls. Recentment, l'autor ha publicat *La luz todavía* (DVD 2003) i anteriorment *Además del final* (Edymión 1998).

Ens trobem davant una idea de l'existència que surt de la recerca i es recrea en l'absència. Observem també un cert ordre simbolista que proclama un espai on niuen les paraules.

Però les paraules es mostren imponents per dir el que es vol, al cap i a la fi el que el poeta vol és elaborar un instant de pèrdua perquè quedi fix, serigrafiat en l'escriptura: "Desde un espacio asignado asisto, con el ardid del silencio, al sutil acto de deletrear sin vocales la oscuridad que tanto extraño". Estranya i singular aposta poètica la de González Fuentes en el panorama actual, on s'abusa del realisme. D'un realisme, però, narratiu, perquè una altra cosa és que s'aconsegueixi plasmar el que és real. L'autor santanderí és un poeta independent, fora de les

capelles literàries, i com constata en el pròleg J.A. González Iglesias, poques poesies com la seva ofereixen un fruit tan acabat del millor dins la tradició noble i dins la millor llibertat de les avantguardes. I és cert, aquestes proses poètiques busquen, amb humilitat, certa saviesa, però saben per endavant que es fracassa, només la recerca és ja un camí. "Formo parte de una fraternidad de inquietos y frágiles obstáculos, que se muestra extrañamente complacida ante la piadosa liberalidad de su autoengaño". Poemes que representen uns instants narrats amb blocs d'imatges entre els quals també l'empremta simbolista. Obrir, com si fos un cortinatge, el finestral que dona al passat, no perdent de vista la tradició esmentada. "A lo lejos veo el dócil paisaje de un verano que reciente se entrega al injusto mármol de los jardines. Y casi sin querer, con tristeza, pienso en la torpe batalla que libra el viento, allá en los arrabales". El llenguatge, la pell de l'escriptura. Llegir aquestes proses ens recorda que encara hi ha poetes que intenten captar aquesta bellesa inscrita en el simple esdevenir de l'existència.